

Heiligdomsvaart, Drievuldigheidszondag, 27 mei 2018

Zo'n negen jaar geleden heb ik een lezing gehouden over de toekomst van de Kerk. Het leek me goed om terug te verwijzen naar het begin, daarom begon ik de lezing met de missioneringsarbeid van de heilige Willibrord, van wie ik als aartsbisschop van Utrecht de zeventigste opvolger ben. Dat kwam me duur te staan. Op de eerste rij zat een emeritus-huisarts afkomstig uit Maastricht en u voelt het al aankomen: ik had bij het vragenuurtje gelijk een paar tanden in mijn nek. Niet lichtelijk opgewonden wees hij mij – overigens heel terecht – op het feit dat Sint Servatius de eerste was die in Nederland Christus en Zijn Evangelie heeft verkondigd. Die fout zal ik vandaag hier in Maastricht niet maken. Ik zou vanavond toch graag weer heel in Utrecht terugkomen.

Servatius zou afkomstig zijn uit Armenië. Volgens sommige Middeleeuwse legenden zou hij zelfs uit dezelfde streek komen als waar Jezus vandaan komt. Hiermee wordt tot uitdrukking gebracht dat Servatius in zijn verkondiging en in zijn levenswijze heel dicht bij Jezus stond. Servatius vertegenwoordigde typisch de Romeinse missioneringsmethode, dat wil zeggen dat hij dat vooral in en vanuit de Romeinse vestingsteden deed, eerst in Tongeren. En toen ze het hem daar te moeilijk maakten en hij geen Belg meer kon zien, in Maastricht.

Wat heeft Servatius ons eigenlijk gebracht? Welke erfenis heeft hij ons nagelaten? Hij was als bisschop een van de opvolgers van de apostelen en bracht ons de Blijde Boodschap, waarvan Jezus de apostelen de opdracht had gegeven die aan de hele wereld te verkondigen:

“Gaat dus en maakt alle volkeren tot Mijn leerlingen en doopt hen in de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest.”

Servatius bracht ons het geloof in 'één God in Drie Personen', de basis van het christelijk geloof en doopte ons in hun naam. Maakt dat uit of we geloven in één God in Drie Personen? Dit maakt alles uit.

Voor bijvoorbeeld Islamiëten is God één Persoon, een wezen dat afstand tot de wereld bewaart, dat oppermachtig, als alleenheerser in absolute eenzaamheid boven de aarde troont. Het is juist het geloof in één God in Drie Personen dat God voor ons zo benaderbaar maakt en het meest kenmerkend is voor het christelijk geloof.

God is in Zich een gemeenschap van Drie Personen, Die elkaar liefhebben, Zich wederzijds aan elkaar wegschenken. Daarom zegt Johannes ook: “God is liefde” (1 Joh, 4,8). Is dit abstracte kennis, mooi om te weten, maar waar je in het gewone dagelijkse leven niets aan hebt? Dat God in Zich een gemeenschap is van Drie Personen heeft vérstrekkende betekenis voor onze relatie met God en onze manier van leven.

Op de eerste plaats houdt dit geloof in dat alle mensen, zonder uitzondering, kinderen zijn van één Vader. Alle mensen, geschapen naar Gods beeld en gelijkenis, hebben dezelfde waardigheid als menselijke persoon, geschapen naar Gods beeld en gelijkenis. De Eeuwige Vader wil dat alle mensen weten dat zij Hem vertrouwelijk

als 'abba', vader, mogen aanspreken en dat Hij van hen allen houdt zonder uitzondering. Daarom vraagt Jezus ons ook onze medemensen lief te hebben als onszelf. Dat hebben wij christenen helaas niet altijd goed begrepen of willen begrijpen.

Deze liefdesgemeenschap die God in Zichzelf is, heeft Zich op een bijzondere manier voor ons geopend toen de Zoon op verzoek van de Vader mens werd. Jezus heeft ons menselijk bestaan gedeeld en ons een bewijs van Zijn liefde, dus Gods liefde, tot het uiterste gegeven in Zijn kruisdood voor onze verlossing.

En nadat Hij door de Hemelvaart naar Zijn Vader is teruggekeerd, is het de Helper met een Hoofdletter, de Geest der Waarheid, die Christus in deze wereld tegenwoordig doet zijn. Deze Geest, Die we met het doopsel en het vormsel ontvangen, opent de innerlijke ogen van onze ziel om God te kunnen kennen als de Ene God in Drie Personen en Christus als Zijn mens geworden Woord.

Wij leven in een West-Europa dat zijn christelijke wortels en daarmee zowel dit schitterende Godsgeloof als zijn eigen identiteit verloochent. Juist daardoor loopt West-Europa het gevaar het af te leggen tegen de andere krachten in deze wereld.

Bidden we op voorspraak van Sint Servatius dat we tijdig – voor het te laat is – ons geloof in de Ene liefdevolle God in Drie Personen terugvinden, die Jezus ons heeft geopenbaard. Amen.